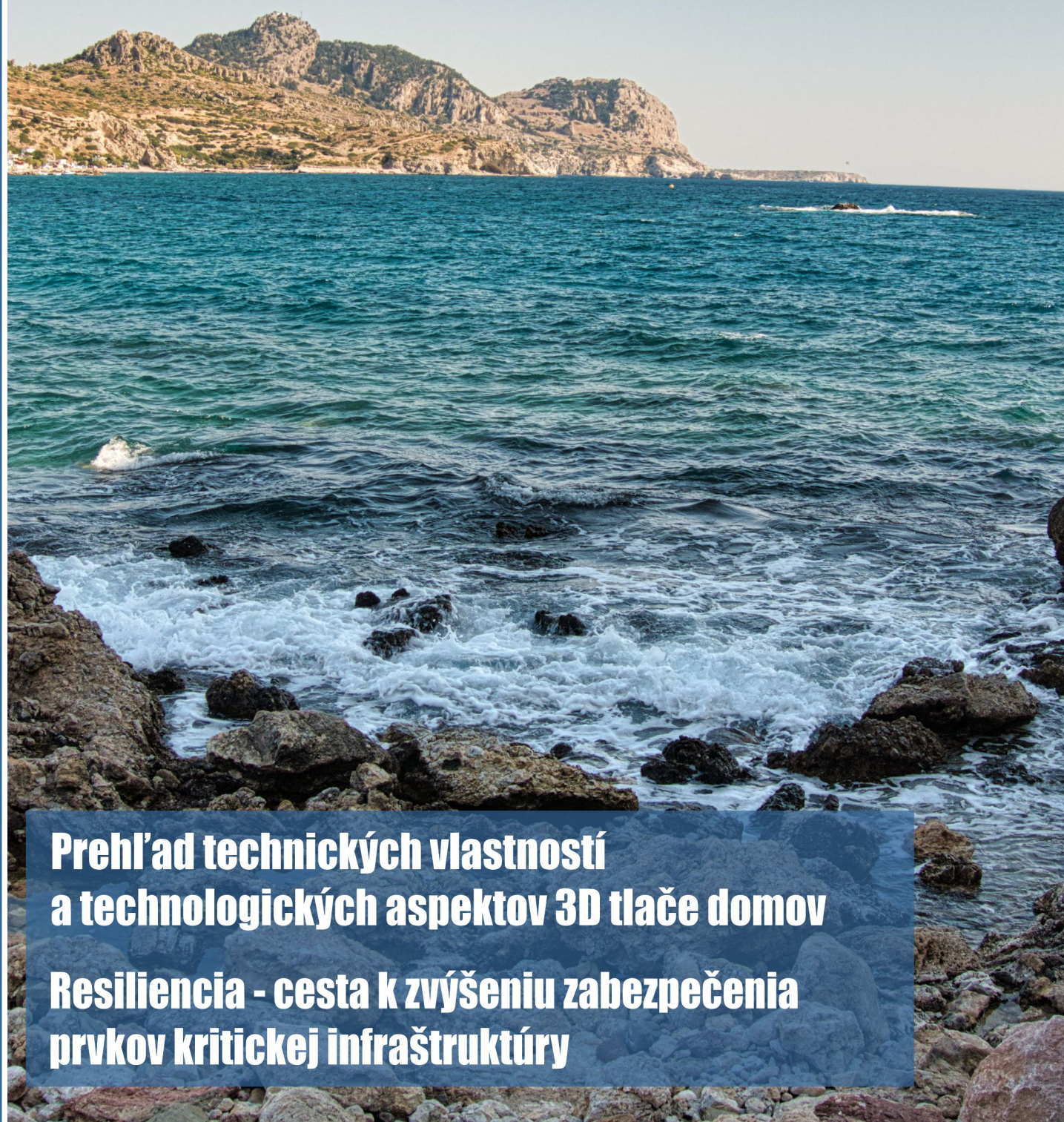

Mladá veda

Young Science

**Prehľad technických vlastností
a technologických aspektov 3D tlače domov**

**Resiliencia - cesta k zvýšeniu zabezpečenia
prvkov kritickej infraštruktúry**

Mladá veda

Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

Číslo 2, ročník 7., vydané v decembri 2019

ISSN 1339-3189

Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk

Fotografia na obálke: Stredozemné more. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA

doc. Ing. Peter Adamišín, PhD. (Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociálnej geografie a regionálneho rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)

prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)

Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)

doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)

prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)

prof. PhDr. Peter Švorc, CSc., predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra verejnej ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA

PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)

Mgr. Martin Hajduk (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)

RNDr. Richard Nikischer, Ph.D. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha)

Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)

PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)

Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ

Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.

www.universum-eu.sk

Javorinská 26, 080 01 Prešov

Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

ANALÝZA MOTÍVOV VYUŽÍVANIA METÓD FINANČNEJ ANALÝZY V SLOVENSKÝCH PODNIKOKCH

ANALYSIS OF MOTIVES OF FINANCIAL ANALYSIS IN THE PRAXIS OF THE
SLOVAK COMPANIES

Petra Gundová¹, Sabina Šrámeková

Petra Gundová pôsobí vo funkcii odborného asistenta na Katedre ekonomiky a manažmentu podniku Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. Vo svojej vedecko-výskumnej činnosti sa zameriava na oblasť finančnej analýzy podnikateľských subjektov, a to najmä na finančnú analýzu ex-ante a jej metódy predikovania. V pedagogickej činnosti zabezpečuje výučbu predmetov na bakalárskom a inžinierskom stupni štúdia so zameraním na oblasť finančnej analýzy, finančného manažmentu, strategického marketingu a ekonomiky podniku. Sabina Šrámeková je absolventka Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, a to konkrétne študijného programu Ekonomika a manažment malých a stredných podnikov.

Petra Gundová has worked as a lecturer at the Department of Corporate Economics and Management of the Faculty of Economics of Matej Bel University since 2014. In her scientific research, she focuses on issues of the financial analysis of companies, especially ex-ante financial analysis and its methods of prediction. Her teaching activities, including courses in both bachelor and master study programmes, are focused on financial analysis, business planning, strategic marketing and business economy. Sabina Šrámeková was student at the Faculty of Economics of Matej Bel University in Banská Bystrica.

Abstract

The article deals with motives of methods of financial analysis in Slovak business practice. The main aim of the article is to identify the three most important motives for which Slovak companies carry out financial analysis. On grounds of the aim of this article one assumption was formulated. The article is based on secondary and primary sources. Primary sources of information are obtained through a questionnaire research. 71 questionnaires from Slovak companies were completed.

Key words: Financial analysis, Methods of financial analysis, Motives of financial analysis, Slovak companies

¹ Adresa pracoviska: Ing. Petra Gundová, PhD., Ing. Sabina Šrámeková, Ekonomická fakulta, Univerzita Mateja Bela, Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica
E-mail: petra.gundova@umb.sk, sabina.sramekova@gmail.com

Abstrakt

Predložený príspevok sa zaoberá motívmi využívania metód finančnej analýzy v slovenskej podnikateľskej praxi. Hlavným cieľom je identifikovať tri najvýznamnejšie motívy, pre ktoré slovenské podniky využívajú metódy finančnej analýzy. V nadväznosti na hlavný cieľ bol naformulovaný predpoklad, ktorý je overený na základe výsledkov dotazníkového prieskumu. Príspevok vychádza zo sekundárnych i primárnych zdrojov, pričom primárne informácie sú získané pomocou dotazníkového prieskumu. Dotazník bol odoslaný 1 300 podnikom, späť sa vrátilo 71 kompletne vyplnených dotazníkov.

Kľúčové slová: finančná analýza, metódy finančnej analýzy, motívy finančnej analýzy, slovenské podniky

Úvod

Rýchlo sa rozvíjajúce a meniace ekonomické podmienky v súčasnosti spôsobili, že pre podnikateľské subjekty je dôležité zaoberať sa ich minulosťou, aktuálnou a budúcou finančnou situáciou. Finančná analýza poskytuje jej používateľom významný zdroj informácií pre rozhodovanie a plánovanie budúcej činnosti podniku. Problematike finančnej analýzy sa v súčasnosti venuje veľká pozornosť, či už na úrovni samotných podnikov alebo na akademickej pôde v podobe viacerých výskumov a odborných článkov. V predloženom príspevku sme sa rozhodli zamerať na hlavné dôvody, ktoré motivujú slovenské podnikateľské subjekty k využívaniu metód finančnej analýzy v ich podnikateľskej praxi.

Teoretické vymedzenie metód finančnej analýzy

V odbornej literatúre, ale aj podnikateľskej praxi sa stretávame s rôznymi prístupmi ku klasifikácii metód finančnej analýzy. V praxi podnikov sa využíva kombinácia rôznych metód, ktoré sa vzájomne dopĺňajú. Pri výbere metód musí podnik zvážiť niekoľko hľadísk napr. aký je rozsah skúmania jeho finančnej situácie, do akej miery sa hodnotí finančné zdravie podniku a pre akú cieľovú skupinu sa finančná analýza zostavuje (Lesáková a kol., 2015, s. 12).

Šlosárová a kol. (2006, s. 52), Růčková, Roubíčková (2012, s. 46) rozlišujú metódy z hľadiska spôsobu práce so vstupnými údajmi na fundamentálnu a technickú finančnú analýzu. Fundamentálna finančná analýza má heuristický a pragmatický charakter, pričom využíva najmä skúsenosti, intuíciu a odhad analytika. Technická finančná analýza je založená na matematicko-štatistickom spracovávaní vstupných údajov. Do technickej analýzy zaraďujeme metódy elementárnej technickej analýzy a metódy vyššej finančnej analýzy (Sedláček, 2011, s. 6).

Jiríček, Moráková (2008, s. 13), Kubíčková, Jinřichovská (2015, s. 66) členia metódy finančnej analýzy do dvoch skupín, a to na metódy elementárne (základné) a vyššie metódy, ktoré uvádzame v nasledovnej schéme s podrobnejším členením.

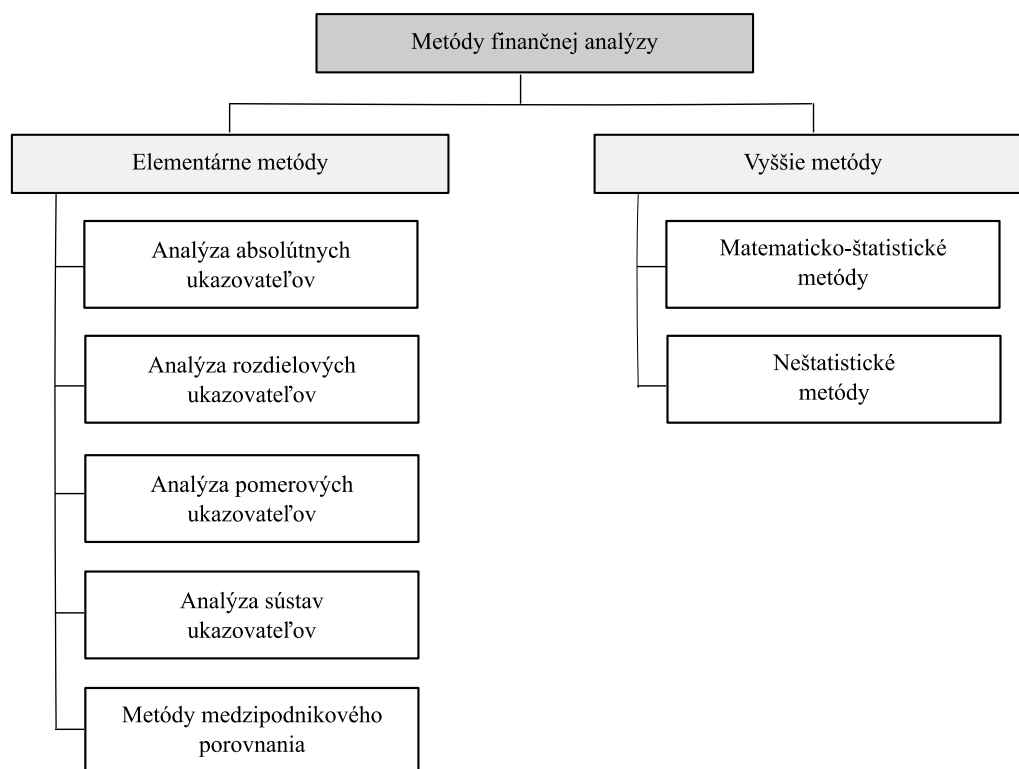

Schéma 1 - Metódy finančnej analýzy

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Kubíčková, Jindřichovská, 2015, s. 66

Silnou stránkou elementárnych metód je najmä ich jednoduchosť, čo je dôvodom ich najčastejšieho využívania v praxi aj malých a stredných podnikov.

Hiadlovský (2010, s. 18), Zalai a kol. (2008, s. 41) klasifikujú finančnú analýzu z hľadiska času, pričom finančnú analýzu členia na analýzu ex-post a analýzu ex-ante.

Finančná analýza ex-post sa zameriava na minulosť, tzn. že podniky vyhodnocujú súčasnú situáciu pohľadom do minulosti (Jenčová, 2016 s. 72). Podnik analyzuje príčiny dosiahnutého stavu, zisťuje dynamiku vývoja výsledkov podniku spolu s následnou komparáciou týchto výsledkov. Na základe finančnej analýzy ex-post dokáže podnik identifikovať jeho finančné zdravie, jeho silné a slabé miesta, ale aj to, ktoré činitele a s akou intenzitou pôsobili na finančnú situáciu podniku. Jej nedostatkom je, že podnik už jeho finančnú situáciu nedokáže zmeniť.

Nedostatky finančnej analýzy ex-post viedli k vzniku analýzy ex-ante. Finančná analýza ex-ante využíva ukazovatele, ktoré signalizujú schopnosť alebo neschopnosť podniku zabrániť jeho úpadku. Poznaním rizík sa môže podnik pripraviť na vznik krízových situácií, prípadne ich úplne eliminovať. Na základe uvedenej analýzy je podnik schopný identifikovať kritické faktory, ktoré by mohli v budúcnosti ohroziť existenciu podniku. Je potrebné si ale uvedomiť, že finančná analýza ex-post je síce orientovaná do minulosti, ale je základom pre analýzu ex-ante (Gundová, 2015, s. 11).

Súhlasíme s vyššie uvedenými názormi odborníkov. V predložennom príspevku sa prikláňame ku klasifikácii metód podľa Lesákovej a kol. (2015, s. 12), ktorí členia metódy finančnej analýzy nasledovne:

1. elementárne metódy finančnej analýzy ex-post,

2. predikčné metódy finančnej analýzy ex-ante,
3. metódy založené na riadení tvorby hodnoty (ukazovateľ EVA, REVA a iné),
4. metóda Balanced Scorecard,
5. ostatné metódy finančnej analýzy (model INFA, ABC costing a iné).

Pri realizácii finančnej analýzy malého a stredného podniku je nutné dbať na vhodne použitú metódu, ktorá bude účelná, spoľahlivá, primeraná z hľadiska nákladov a bude poskytovať spätnú väzbu cieľovej skupine. Získané výsledky finančnej analýzy by mali byť zostavené do jednoduchého, funkčného modelu, pričom budú viditeľné a interpretované analyzované vzájomné vzťahy (Kiseláková, Šoltés, 2017, s. 12).

Cieľ práce a metodika skúmania

Hlavným cieľom predloženého príspevku je identifikovať tri najvýznamnejšie motívy, pre ktoré slovenské podniky využívajú metódy finančnej analýzy. Na stanovený cieľ sme naformulovali nasledovný predpoklad.

Predpokladáme, že najvýznamnejším motívom využívania metód finančnej analýzy v slovenskej podnikateľskej praxi je zistenie a zhodnotenie finančnej situácie podniku.

Scholleová (2012), Matisková, Šebej (2012), Kalouda (2017) uvádzajú, že hlavným cieľom a obsahom finančnej analýzy je zhodnotenie finančnej situácie a diagnostikovanie finančného zdravia podniku a následne stanovenie činiteľov, ktoré ovplyvnili jeho finančnú situáciu. Na základe uvedeného cieľa predpokladáme, že najdôležitejším motívom, pre ktorý slovenské podnikateľské subjekty využívajú metódy finančnej analýzy, je zhodnotiť výsledky podniku za analyzované obdobie, a tým zistiť ich finančnú situáciu.

Potrebné údaje na analyzovanie a zistenie najvýznamnejších motívov využívania metód finančnej analýzy v slovenskej podnikateľskej praxi sme získali pomocou dotazníkového prieskumu, ktorý patrí k metódam opytovania. Vzhľadom na analyzovanú problematiku považujeme dotazníkový prieskum za najvhodnejšiu techniku, pretože umožňuje rýchle zozbieranie a spracovanie údajov. Najväčšími nevýhodami dotazníkového prieskumu sú neochota respondentov spolupracovať a nízka návratnosť odpovedí.

Dotazníkový prieskum sme uskutočňovali od februára do apríla v roku 2019. Naším objektom skúmania boli všetky typy podnikov na Slovensku. Základný súbor tvorili podnikateľské subjekty, ktorých sídlom podnikania je Slovenská republika a sú zapísané v Obchodnom registri Slovenskej republiky. Podľa informácií Štatistického úradu Slovenskej republiky bol počet podnikateľov na Slovensku k 31.12.2017 597 272 podnikov. Dotazník bol vytvorený pomocou Google Docs a bol distribuovaný v elektronickej podobe. Dotazník bol odoslaný 1 300 podnikateľským subjektom, pričom vrátilo sa 71 kompletných a správne vyplnených dotazníkov. Návratnosť dotazníka predstavuje 5,46 %. Na náhodný výber 1 300 slovenských podnikov sme používali databázu Index podnikateľa, ktorá podporuje rozvoj podnikateľského prostredia na Slovensku, získava a analyzuje základné aj rozšírené informácie o slovenských podnikoch. Pomocou Indexu podnikateľa môžu používatelia vyhľadávať podniky podľa názvu, sídla, odvetvia a formy podnikania, počtu zamestnancov, výsledku hospodárenia a iných náležitostí. Index podnikateľa sme využili na vyhľadávanie

názvov slovenských podnikov a následne sme vyhľadávali ich jednotlivé e- mailové adresy na internete.

Dotazník pozostával z dvoch častí. Prvú časť tvorili identifikačné otázky, v ktorých sme zisťovali veľkosť podniku podľa počtu zamestnancov, právnu formu podnikania, samosprávny kraj a odvetvie, v ktorom podnik pôsobí, rok založenia podniku. Uvedené informácie nám slúžia na identifikáciu typov podnikov na Slovensku. Druhá časť dotazníka bola zameraná na zistenie aktuálneho stavu využívania vybraných metód finančnej analýzy v slovenských podnikoch. V predložennom príspevku prezentujeme iba výsledky otázok, ktoré priamo súvisia s motívmi využívania metód. Detailnejšie informácie o realizovanom prieskume je možné nájsť v práci Šrámeková (2019).

Výsledky a diskusia

Ako bolo uvedené v predchádzajúcom texte úvod dotazníka bol zameraný na identifikovanie výberového súboru. Komplexné informácie o 71 podnikoch podľa zvolených identifikačných hľadísk prezentuje nasledovná tabuľka 1. Okrem uvedených údajov podniky mali uviesť aj odvetvie, v ktorom vykonávajú svoju činnosť. Najväčšie zastúpenie mali podniky z oblasti priemyselnej výroby, čo predstavovalo 16 podnikov (22,5 %). V oblasti veľkoobchodu a maloobchodu vykonáva svoju činnosť 11 podnikov (15,5 %). Dodávku elektriny, uhlia, pary, studeného vzduchu a vody zastupuje 8 podnikov (11,3 %), stavebníctvo vykonáva 8 podnikov (11,3 %). Z oblasti dopravy a skladovania má zastúpenie 5 podnikov (7 %), 5 podnikov (7 %) pôsobí v odvetví poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu, 5 podnikov (7 %) pôsobí v oblasti informácií a komunikácie. Činnosť v oblasti nehnuteľností vykonáva 1 podnik (1,4 %). 1 podnik (1,4 %) má zastúpenie vo finančných a poisťovacích službách. V oblasti odborných, vedeckých a technických služieb realizuje svoju činnosť 1 podnik (1,4 %), v oblasti umenia, zábavy a rekreácie má zastúpenie 1 podnik (1,4 %), v zdravotníctve a sociálnej pomoci pôsobí 1 podnik (1,4 %). 8 podnikov (11,3 %) uviedlo možnosť iné, pričom svoju odpoveď ďalej nešpecifikovali.

	Počet	Percentuálne vyjadrenie (%)
Veľkosť podniku		
Mikro podnik	15	21 %
Malý podnik	12	17 %
Stredný podnik	22	31 %
Veľký podnik	22	31 %
Právna forma		
Spoločnosť s ručením obmedzeným	36	50,7 %
Akciová spoločnosť	24	33,8 %
Živnosť	7	9,9 %
Štátny podnik	3	4,2 %
Družstvo	1	1,4 %
Samosprávny kraj		
Bratislavský	19	26,8 %
Trnavský	5	7 %

Nitriansky	18	25,4 %
Trenčiansky	10	14,1 %
Banskobystrický	3	4,2 %
Prešovský	8	11,3 %
Žilinský	5	7 %
Košický	3	4,2 %
Vytvorené samostatné finančné oddelenie		
Áno	55	77,5 %
Nie	16	22,5 %

Tabuľka 1 - Identifikačné údaje analyzovaných podnikov

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výsledkov dotazníkového prieskumu

Ešte pred analýzou samotných motívov bolo potrebné zistiť, koľko podnikateľských subjektov vykonáva finančnú analýzu. Z výsledkov dotazníkového prieskumu vyplynulo, že zo 71 podnikov hodnotí svoje finančné zdravie 50 podnikov (70,42 %). V predloženom príspevku sa detailnejšie zameriame práve na túto skupinu podnikov. Metódy finančnej analýzy najviac využívajú stredné podniky s počtom zamestnancov 50-249, ktoré mali zastúpenie až 19 podnikov (38 %). Mikro podniky predstavujú 4 podniky (8 %). Z 50 podnikov využíva metódy finančnej analýzy 18 veľkých podnikov (36 %) a 9 malých podnikov (18 %). V dotazníku mala daná skupina podnikov uviesť, či vo svojom podniku majú vytvorené samostatné finančné (ekonomické) oddelenie. Z výsledkov sme zistili, že v 47 podnikoch (94 %) existuje finančné oddelenie, pričom finančnú analýzu najčastejšie vykonáva finančný (ekonomický) riaditeľ, príp. manažér, ekonóm, účtovník alebo kontrolór. Zaujímavé je, že tri podniky (6 %) uviedli, že nemajú vytvorené samostatné finančné oddelenie a finančnú analýzu realizuje konateľ (majiteľ) podniku.

Ďalej nás zaujímalo ako často dané podniky (50 podnikateľských subjektov) hodnotia stav finančnej situácie. Najviac podnikov, konkrétne 29 podnikov (58 %), hodnotí finančné zdravie podniku každý mesiac. Takto zvolený interval považujeme za veľmi efektívny, keďže je to čas, za ktorý dokáže podnik flexibilne reagovať na vzniknuté zmeny a odchýlky a môže navrhnúť nápravné opatrenia. Medzi slovenskými podnikmi využívajúcimi metódy finančnej analýzy sa nachádza 13 podnikov (26 %), ktoré hodnotia finančné zdravie podniku štvrťročne, 4 podniky (8 %), ktoré analyzujú finančnú situáciu raz ročne. Každý týždeň vykonávajú finančnú analýzu 3 podniky (6 %). Iba 1 podnik (2 %) zhodnocuje finančné zdravie polročne.

Hlavným cieľom príspevku bolo identifikovať tri najvýznamnejšie motívy, pre ktoré slovenské podniky využívajú metódy finančnej analýzy. Práve preto jedna z otázok dotazníkového prieskumu bola zameraná aj na túto skutočnosť. Otázku sme zostavili pomocou likertovej škály, kde mali podniky na výber z piatich možností (nie je významný motív; skôr nie je významný motív; ani nevýznamný, ani významný motív; skôr významný motív; veľmi významný motív). Podnikateľské subjekty hodnotili nasledovné motívy:

- zistiť súčasnú situáciu podniku,
- predikovať finančnú situáciu do budúcnosti,
- zistiť postavenie podniku na trhu v porovnaní s konkurenciou (odvetvím),

- sledovať stav a vývoj výsledku hospodárenia,
- identifikovanie silných a slabých stránok podniku,
- rozhodnutie o budúcich finančných aktivitách pre potrebu finančného plánovania,
- zistiť rozhodujúce činitele, ktoré ovplyvnili finančnú situáciu v podniku,
- navrhnúť nápravné opatrenia a minimalizovať finančné problémy v budúcnosti,
- kontrolné hľadisko a poskytnutie spätnej väzby,
- pre potreby získavania finančných zdrojov,
- pre tvorbu podnikateľského plánu,
- pre strategické rozhodovanie a formulovanie podnikových cieľov,
- riadenia nákladov podniku,
- pre tvorbu a riadenie cien,
- pre potreby investičnej činnosti.

Vyhodnotenie významnosti motívov, pre ktoré slovenské podnikateľské subjekty vykonávajú finančnú analýzu, sme robili pomocou priemeru a jednotlivým stupňom škály sme priradili čísla od 1 po 5:

- 1 = nie je významný motív,
- 2 = skôr nie je významný motív,
- 3 = ani nevýznamný, ani významný motív,
- 4 = skôr významný motív,
- 5 = veľmi významný motív.

Následne sme získané hodnoty pomocou dotazníka vynásobili s príslušnými hodnotami a potom sme spravili ich súčet. Na základe týchto hodnôt sme získali priemery pre všetky motívy, ktoré sme medzi sebou porovnali. Podľa vypočítaných priemerov sme mohli jednotlivým motívom priradiť poradie a zistiť, ktoré motívy sú najvýznamnejšie a ovplyvnili rozhodnutie podniku vykonávať finančnú analýzu. Jednotlivé priemery a stanovené poradie zobrazuje tabuľka 2.

Motívy	Priemer	Poradie
<i>Zistenie súčasnej situácie podniku</i>	4,36	1.
<i>Sledovanie stavu a vývoja výsledku hospodárenia</i>	4,34	2.
<i>Riadenie nákladov podniku</i>	4,32	3.
Navrhnutie nápravných opatrení a minimalizovanie finančných problémov v budúcnosti	4,16	4.
Predikovanie finančnej situácie do budúcnosti	4,12	5.
Rozhodnutie o budúcich finančných aktivitách pre potrebu finančného plánovania	4,08	6.
Zistenie rozhodujúcich činiteľov, ktoré ovplyvnili finančnú situáciu v podniku	4,06	7.
Pre strategické rozhodovanie a formulovanie podnikových cieľov	4,06	8.
Poskytnutie spätnej väzby a kontrolné hľadisko	3,98	9.

Pre potreby investičnej činnosti	3,94	10.
Pre tvorbu podnikateľského plánu	3,90	11.
Pre potreby získavania finančných zdrojov	3,76	12.
Pre tvorbu a riadenie cien	3,70	13.
Identifikovanie silných a slabých stránok podniku	3,54	14.
Zistenie postavenie podniku na trhu v porovnaní s konkurenciou (odvetvím)	3,06	15.

Tabuľka 2 - Motívy využívania finančnej analýzy

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výsledkov dotazníkového prieskumu

V tabuľke vidíme, že najvýznamnejším motívom na vykonávanie finančnej analýzy je zistenie finančnej situácie podniku. Z toho vychádza aj samotný cieľ finančno-ekonomickej analýzy podniku, tzn. že cieľom je zhodnotiť finančné zdravie (finančnú situáciu) podniku za stanovené obdobie. Podniky si uvedomujú nevyhnutnosť poznania celkovej finančno-ekonomickej situácie podniku na riadenie a rozhodovanie, aby mohli uspieť na trhu. Zo všetkých 50 podnikateľských subjektov vykonávajúcich finančnú analýzu uviedlo 30 podnikateľských subjektov (60 %) zistenie súčasnej situácie ako veľmi významný motív realizácie finančnej analýzy. Spolu 4 podniky (8 %) nevykonávajú finančnú analýzu primárne na zistenie súčasnej situácie podniku.

Druhým najvýznamnejším motívom, pre ktorý podnikateľské subjekty uskutočňujú finančnú analýzu, je sledovanie stavu a vývoja výsledku hospodárenia. Pre podniky je nevyhnutné poznať štruktúru výsledku hospodárenia a analyzovať najdôležitejšie faktory, ktoré ovplyvnili jeho tvorbu. Na základe týchto informácií môže podnik odhaliť miesta v transformačnom procese, ktoré znižujú výsledok hospodárenia podniku. 28 podnikateľských subjektov (56 %) označilo ako veľmi významný motív realizácie finančnej analýzy sledovanie stavu a vývoja výsledku hospodárenia. 2 podniky (4 %) tento dôvod pokladajú za veľmi nevýznamný. Dané podniky prikladajú významnosť iným motívom, pre ktoré finančnú analýzu uskutočňujú.

Riadenie nákladov označili podnikateľské subjekty ako tretí najdôležitejší motív vykonávania finančnej analýzy. Náklady považujeme za významnú ekonomickú kategóriu, ktorá ovplyvňuje efektívnosť činnosti podniku. Dobře vypracovaná analýza nákladov je pre manažérov a vedenie veľmi cenná informácia, podľa ktorej sa rozhodujú a riadia podnik. 31 podnikov (62 %) vykonáva finančnú analýzu najmä pre riadenie a sledovanie nákladov v podniku. Len 2 podniky (4 %) uviedli, že finančnú analýzu nevykonávajú kvôli riadeniu ich nákladov, ale existujú dôležitejšie motívy, pre ktoré uskutočňujú finančno-ekonomickú analýzu.

V tabuľke 3 detailnejšie zobrazujeme počet odpovedí v relatívnom vyjadrení a významnosť všetkých motívov.

Motívy	nie je významný	skôr nie je významný	ani významný ani nevýznamný	je významný	je veľmi významný
Zistenie súčasnej situácie podniku	4 %	4 %	4 %	28%	60 %
Sledovanie stav a vývoj výsledku hospodárenia	4 %	4 %	2 %	34 %	56 %
Riadenie nákladov podniku	4 %	6 %	6 %	22 %	62 %
Navrhnutie nápravných opatrení a minimalizovanie finančných problémov v budúcnosti	2 %	8 %	12 %	28 %	50 %
Predikovanie finančnej situácie do budúcnosti	6 %	6 %	4 %	38 %	46 %
Rozhodnutie o budúcich finančných aktivitách pre potrebu finančného plánovania	6 %	10 %	6 %	26 %	52 %
Zistenie rozhodujúcich činiteľov, ktoré ovplyvnili finančnú situáciu v podniku	2 %	8 %	14 %	34 %	42 %
Pre strategické rozhodovanie a formulovanie podnikových cieľov	4 %	4 %	20 %	26 %	46 %
Poskytnutie spätnej väzby a kontrolné hľadisko	4 %	4 %	12 %	50 %	30 %
Pre potreby investičnej činnosti	4 %	8 %	12 %	42 %	34 %
Pre tvorbu podnikateľského plánu	2 %	14 %	16 %	28 %	40 %
Pre potreby získavania finančných zdrojov	6 %	6 %	24 %	34 %	30 %
Pre tvorbu a riadenie cien	6 %	10 %	24 %	28 %	32 %
Identifikovanie silných a slabých stránok podniku	6 %	16 %	16 %	42 %	20 %
Zistenie postavenie podniku na trhu v porovnaní s konkurenciou (odvetvím)	14 %	10 %	42 %	24 %	10 %

Tabuľka 3 Motívy vykonávania finančnej analýzy v absolútnom vyjadrení

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe výsledkov dotazníkového prieskumu

Zaujalo nás, že podniky neprikladajú veľkú významnosť analýze postavenia podniku na trhu v porovnaní s konkurenciou. Zo všetkých 50 podnikateľských subjektov, ktoré vykonávajú

finančnú analýzu, uskutočňuje analýzu postavenia podniku na trhu len 17 podnikov. Podnikateľské subjekty primárne zaujíma finančné zdravie ich podniku, ale neprikladajú veľký význam medzipodnikovému porovnávaniu. Túto skutočnosť hodnotíme negatívne, nakoľko komplexná finančná analýza by mala vyústiť do zistenia postavenie podniku na trhu. Práve v porovnaní s konkurenciou môže podnik zistiť svoje silné a slabé stránky, čo je dôležité aj z hľadiska strategického riadenia a rozhodovania.

Okrem iného nás v jednej z otázok zaujímalo ako veľmi je pre podniky dôležité hodnotenie finančnej situácie. Podniky mali na výber zo štyroch možností, t. j. je veľmi dôležité, je skôr dôležité, skôr nie je dôležité, nie je dôležité. Pre 36 podnikov (72 %) je hodnotenie finančného stavu a vývoja veľmi dôležitá činnosť v podniku a pre 14 podnikov (28 %) je skôr dôležitá. Inú možnosť neuviedol ani jeden podnik. Podniky si v súčasnom podnikateľskom prostredí uvedomujú, že ak chcú uspieť na trhu, je nevyhnutné využívať metódy finančnej analýzy.

Záver

Cieľom predloženého príspevku bolo na základe výsledkov dotazníkového prieskumu zistiť, aké sú najvýznamnejšie motívy využívania metód finančnej analýzy slovenskými podnikmi. Predpokladali sme, že najvýznamnejším motívom je zistenie a zhodnotenie finančnej situácie podniku. Pri stanovení uvedeného predpokladu sme vychádzali z cieľa finančnej analýzy podniku, a to je zhodnotenie finančného zdravia podniku a určenie činiteľov, ktoré ho ovplyvnili. Na zistenie hlavných motívov využívania metód finančnej analýzy sme využili likertovu škálu, pričom podnikateľské subjekty mali priradovať významnosť konkrétnym motívom. Na základe toho sme zistili, že najvýznamnejším motívom na realizáciu finančnej analýzy v slovenských podnikoch je zistenie a zhodnotenie celkovej finančnej situácie v podniku. Z celkového počtu podnikateľských subjektov, ktorí diagnostikujú finančné zdravie podniku (50 podnikov), označilo 30 podnikov uvedený motív za významný. Druhým najvýznamnejším motívom uskutočňovania finančnej analýzy, ktorý pokladá za dôležitý 28 podnikov, je sledovanie stavu a vývoja výsledku hospodárenia, čo súvisí aj s tým, že podniky považujú za najdôležitejšie ukazovatele rentability. Zistili sme, že tretím najdôležitejším dôvodom vykonávania finančnej analýzy v praxi slovenských podnikov je riadenie nákladov podniku. Na základe výsledkov dotazníkového prieskumu môžeme konštatovať, že nami stanovený predpoklad sa na analyzovanej vzorke podnikov potvrdil. Samozrejme vzhľadom na nereprezentatívnosť súboru nie je možné dané tvrdenie zovšeobecniť na celý základný súbor, a to všetky slovenské podniky.

Tento článok odporúča na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda:

doc. Ing. Vladimír Hiadlovský, PhD.

Použitá literatúra

1. GUNDOVÁ, Petra, 2015. *Metódy predikovania finančnej situácie podnikov*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta, 2015. 178 s. ISBN 978-80-557-0922-2.
2. HIADLOVSKÝ, Vladimír, 2010. *Využitie metód finančnej analýzy v praxi malých a stredných podnikov v Slovenskej republike*. Dizertačná práca. [CD-ROM]. Banská Bystrica : Ekonomická fakulta Univerzita Mateja Bela, 2010 [cit. 2018-12-20].
3. JENČOVÁ, Silvia, 2016. *Finančno-ekonomická analýza podnikateľských subjektov*. Prešov : BookMan s.r.o. ISBN 978-80-8165-162-5.
4. JIŘÍČEK, Petra a Magda MORÁVKOVÁ, 2008. *Finanční analýza*. Jihlava : Vysoká škola polytechnická. ISBN 978-80-87035-14-6.
5. KALOUDA, František, 2015. *Finanční analýza a řízení podniku*. Plzeň : Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-526-5.
6. KISELÁKOVÁ, Dana a Miroslava ŠOLTÉS, 2017. *Modely řízení finanční výkonnosti v teorii a praxi malých a středních podniků*. Praha : GRADA Publishing. ISBN 978-80-271-0680-6.
7. KUBÍČKOVÁ, Dana a Irena JINDŘICHOVSKÁ, 2015. *Finanční analýza a hodnocení výkonnosti firmy. 1. vydání*. Praha : C. H. Beck. ISBN 978-80-7400-538-1.
8. LESÁKOVÁ, Ľ. a kol., 2015. *Finančno-ekonomická analýza podniku 2*. Banská Bystrica : Univerzita Mateja Bela, Ekonomická fakulta. ISBN 978-80-557-0983-3.
9. MATISKOVÁ, Darina a Peter ŠEBEJ, 2012. *Finančná analýza v praxi*. Brno : Tribun EU s.r.o. ISBN 978-80-971152-1-0.
10. RŮČKOVÁ, Petra a Michaela ROUBÍČKOVÁ, 2012. *Finanční management*. Praha : GRADA Publishing s.r.o. ISBN 978-80-247-4047-8.
11. SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. *Finanční analýza podniku*. Brno : Computer Press. ISBN 978-80-251-3386-6.
12. SCHOLLEOVÁ, Hana, 2012. *Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy*. Praha : GRADA Publishing, 2012. 268 s. ISBN 978-80-247-4004-1.
13. ŠLOSÁROVÁ, A. a kol., 2006. *Analýza účtovnej závierky. 1. vyd.* Bratislava : Iura Edition. ISBN 80-8078-070-06.
14. ŠRÁMEKOVÁ, Sabina, 2019. *Metódy finančnej analýzy v slovenskej podnikateľskej praxi*. Diplomová práca. Banská Bystrica : Ekonomická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici.
15. ZALAI, K. a kol., 2008. *Finančno-ekonomická analýza podniku*. Bratislava : Sprint vfra. ISBN 80-8908-599-6.